

BİLGİ KUTUSU

Çarpanlar / Doğal Sayıların Çarpanları

Her doğal sayı iki doğal sayının çarpımı şeklinde yazılabilir. Çarpılan bu iki doğal sayıya ise o sayının çarpanı denir.

Örnek

30 sayısını ele alalım. Bu sayıyı iki sayının çarpımı şeklinde yazalım.

$$\begin{aligned}1 \times 30 &= 30 \\2 \times 15 &= 30 \\3 \times 10 &= 30 \\5 \times 6 &= 30\end{aligned}$$

Bu çarpma işlemlerinde kullandığımız 1, 2, 3, 5, 6, 10, 15 ve 30 sayıları, 30 sayısının çarpanlarıdır.

Bu sayılar aynı zamanda 30'u tam olarak (kalansız) bölebilirler.

1 sayısı, her doğal sayının çarpanıdır.

Her doğal sayı, kendisinin bir çarpanıdır.

Bu nedenle, bir doğal sayının en küçük çarpanı her zaman 1, en büyük çarpanı ise her zaman kendisidir.

ETKİNLİK-1

Aşağıdaki sayıları iki doğal sayının çarpımı biçiminde yazarak bu sayıların tüm çarpanlarını bulun.

a) 12

$$\begin{array}{r} \_ \times \_ \\ \_ \times \_ \\ \_ \times \_ \end{array}$$

b) 18

$$\begin{array}{r} \_ \times \_ \\ \_ \times \_ \\ \_ \times \_ \end{array}$$

c) 24

$$\begin{array}{r} \_ \times \_ \\ \_ \times \_ \\ \_ \times \_ \\ \_ \times \_ \end{array}$$

d) 36

$$\begin{array}{r} \_ \times \_ \\ \_ \times \_ \\ \_ \times \_ \\ \_ \times \_ \\ \_ \times \_ \end{array}$$

a) 48

$$\begin{array}{r} \_ \times \_ \\ \_ \times \_ \\ \_ \times \_ \\ \_ \times \_ \\ \_ \times \_ \end{array}$$

b) 50

$$\begin{array}{r} \_ \times \_ \\ \_ \times \_ \\ \_ \times \_ \end{array}$$

c) 70

$$\begin{array}{r} \_ \times \_ \\ \_ \times \_ \\ \_ \times \_ \\ \_ \times \_ \end{array}$$

d) 100

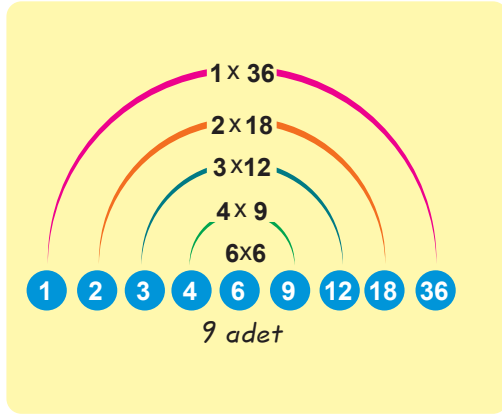
$$\begin{array}{r} \_ \times \_ \\ \_ \times \_ \\ \_ \times \_ \\ \_ \times \_ \\ \_ \times \_ \end{array}$$

ETKİNLİK-2

Aşağıda verilen doğal sayıların çarpanlarını bularak küçükten büyüğe sıralayınız.

a) 16	b) 21	c) 27	d) 33
e) 54	f) 60	g) 65	h)72

Gökkuşuğu Yöntemi

Çarpan listesini yazdığımızda, listenin en dışındaki iki sayıyı (ilk ve son) birleştiren bir yay çizeriz. Sonra içeri doğru bir sonraki çift için yeni bir yay çizeriz. Bu yayların birleştirdiği her sayı çiftinin çarpımı, çarpanlarını bulduğumuz istenen sayıyı verir.

Görüldüğü gibi, tüm çarpan çiftlerinin çarpımı 36'ya eşittir. Ortada tek kalan 6 sayısı kendisiyle çarpılarak yine 36'yı verir,

ETKİNLİK-3

a) 1, 2, 4, L, 8, 10, 20, 40 Bu sayı=..... L=.....	b) 1, M, 4, 11, N, 44 Bu sayı=..... M=.....N=.....	c) 1, 2, 3, 6, 9, P, 27, 54 Bu sayı=..... P=.....
d) 1,3,K,27,T Bu sayı=..... K=.....T=.....	e) 1, 2, 4, S, 10, T, 25, 50, P Bu sayı=..... S=.....T=.....P=.....	f) 1, 2, 3, 6, 9, Y, 27, Z Bu sayı=..... Y=.....Z=.....

